

Sygn. akt: I C 807/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 6 sierpnia 2019r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Małgorzata Wilkońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 sierpnia 2019r

sprawy z powództwa **J. P.**

przeciwko (...) **Spółka Akcyjna w Z.**

o zapłatę i pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda kosztami procesu, ponad już uiszczoną opłatę od pozwu.

Sygnatura akt: I C 807/18

UZASADNIENIE

Powód J. P. wniósł pozew przeciwko (...) S.A. z siedzibą w Z. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 11 lutego 2011r. w sprawie o sygnaturze akt I 1 Cupr 259/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 15 czerwca 2001r., a także o zapłatę kwoty 608 zł z tytułu zwrotu opłaty za umorzenie postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż wyżej wskazany wyrok został wydany, mimo że pełnomocnik (...) S.A. nie dostarczył dokumentacji źródłowej potwierdzającej zasadność roszczenia. Wniesiona przez powoda skarga o wznowienie postępowania została zwrócona. Powód kwestionuje żądanie co do zasady i wysokości. Jak wskazał zawarł umowy z (...) sp. z o.o. z dnia 27 i 28 stycznia 2006r. na okres 24 miesięcy w ramach promocji „Witaj w O.”. Wydane powodowi aparaty wiosną 2007r. zostały skradzione. W związku z powyższym powód zwrócił się o wydanie nowych kart. W dniu 20 lipca 2007r. zawarł umowę, lecz później zorientował się, że taryfa jest droższa i zażądał kontynuacji umowy na poprzednich warunkach. Wobec odmowy, powód nie pobrał kart. Z uwagi na fakt, że obciążono go karami umownymi, w dniu 22 lutego 2008r. powód zawarł kolejną umowę do dnia 28 listopada 2008r. Powód zażądał ponownie kontynuacji umowy na poprzednich warunkach, jednak zastosowano cennik O. dla firm i wydano 2 nowe karty SIM. W tej sytuacji powód nie aktywował kart. Operator wystawił fakturę za aktywację telefonów na kwotę 425,66 zł, fakturę na kwotę 224,72 zł oraz notę obciążeniową z tytułu kary umownej na kwotę 2.000 zł, jednak powód nie otrzymał tych dokumentów. Zdaniem powoda roszczenie jest świadczeniem nienależnym, nie wykonano bowiem żadnej usługi aktywacyjnej ani abonenckiej, a operator monopolistycznie zmienił warunki zawarcia umów, a grożąc zastosowaniem kar wymusił podpisanie dwóch następnych umów. W toku sprawy o zapłatę operator telefoniczny nie dostarczył dokumentów wskazujących na przyczyny i podstawy rozwiązania umowy i naliczenia kary, a mimo to Sąd wydał wyrok. Jak wskazuje powód, toczyło się postępowanie egzekucyjne, które zostało umorzone, a kosztami tego postępowania został obciążony powód.

(pozew k. 3-5)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Jak podniósł pozwany nie zachodzi żadna przesłanka wskazana w art. 840 § 1 kpc. Tytuł wykonawczy, na podstawie którego prowadzona jest egzekucja, jest tytułem wykonawczym pochodzącym od Sądu, który to tytuł korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Pozwany wskazuje, że powództwo przeciwegzekucyjne nie może zmierzać do ponownej merytorycznej oceny sprawy prawomocnie już osądzonej, a podstawą tego żądania nie mogą być twierdzenia, czy zarzuty, które powinny być badane i oceniane w toku merytorycznego rozpoznania sprawy. W przedmiotowej sprawie powód wnosi o pozbawienie wykonalności prawomocnego orzeczenia sądu z uwagi na zdarzenia zaistniałe jeszcze przed jego wydaniem, co powoduje, że roszczenie jest bezzasadne. Sąd w niniejszym postępowaniu nie może badać słuszności wyroku sądowego w chwili jego wydania, gdyż godziłoby to w powagę rzeczy osądzonej.

(odpowiedź na pozew k. 40-41v)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 stycznia 2010r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. wniosła pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, domagając się zasądzenia od J. P. kwoty 3.195,55 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 stycznia 2010r. do dnia zapłaty. W treści pozwu wskazano, że J. P. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej Kancelaria Adwokacka (...) zawarł z (...) sp. z o.o. umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Na dochodzoną kwotę składały się następujące kwoty:

- 425,66 zł z tytułu faktury VAT nr (...) z dnia 4 marca 2008r. wraz z odsetkami w kwotach 8 zł i 91,89 zł;
- 214,72 zł z tytułu faktury VAT nr (...) z dnia 4 kwietnia 2008r. wraz z odsetkami w kwocie 47,44 zł;
- 2.000 zł z tytułu noty obciążeniowej nr (...) z dnia 4 czerwca 2008r. wraz z odsetkami w kwocie 407,84 zł.

Jak wskazano (...) S.A. nabyło wierzytelności wynikające z wyżej wymienionych faktur w drodze umowy przelewu z dnia 18 września 2009r.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2011r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I 1 Cupr 259/10 Sąd Rejonowy w Gdyni zasądził od J. P. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Z.: kwotę 3195,55 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 stycznia 2010r. do dnia zapłaty (pkt I.), kwotę 657 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II.), a także nakazał ściągnąć od J. P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 60 zł tytułem części brakującej opłaty od pozwu (pkt III.).

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: pozew k. 2-8 akt sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I 1 Cupr 259/10, sprzeciw od nakazu zapłaty k. 13 tamże, wyrok z dnia 11 lutego 2011r. k. 123 wraz z uzasadnieniem k. 125-131 tamże)

J. P. wywiódł apelację od wyżej opisanego wyroku. Postanowieniem z dnia 16 maja 2011r. Sąd Rejonowy w Gdyni odrzucił apelację z uwagi na nieopłacenie jej w terminie. Przedmiotowe postanowienie uprawomocniło się z dniem 1 czerwca 2011r.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: apelację z dnia 21 marca 2011r. k. 133-134 akt sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I 1 Cupr 259/10, postanowienie z dnia 16 maja 2011r. k. 141 tamże)

Pismem z dnia 27 maja 2011r. (...) S.A. wystąpiło o nadanie wyżej wskazanemu wyrokowi klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 15 czerwca 2011r. Sąd Rejonowy w Gdyni nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu wyrokowi z dnia 11 lutego 2011r.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o wniosek z dnia 27 maja 2011r. k. 144 akt sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I 1 Cupr 259/10, postanowienie z dnia 15 czerwca 2011r. k. 146 tamże)

Pismem z dnia 10 kwietnia 2013r. (data wpływu – 16 kwietnia 2013r.) (...) S.A. zwróciło się z wnioskiem do Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi - Widzewa w Łodzi K. P. o wszczęcie egzekucji przeciwko J. P. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 11 lutego 2011r. wydanego w sprawie o sygnaturze akt I 1 Cupr 259/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 15 czerwca 2011r. Postępowanie egzekucyjne było prowadzone pod sygnaturą akt Km 23983/13. Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2014r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 825 pkt 1 kpc, ustalił koszty zastępstwa radcy prawnego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 300 zł, ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 678,02 zł i obciążył nimi dłużnika. Odpis postanowienia został dłużnikowi doręczony per awizo ze skutkiem doręczenia na dzień 10 marca 2014r. Postanowienie uprawomocniło się z dniem 8 kwietnia 2014r.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o wniosek o wszczęcie egzekucji k. 1 akt Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi - Widzewa w Łodzi K. P. o sygnaturze Km 23983/13, postanowienie komornika z dnia 22 stycznia 2014r. k. 37 tamże, odpis postanowienia z dnia 22 stycznia 2014r. k. 2 akt egzekucyjnych Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie M. M. o sygnaturze Km 2780/17)

Pismem z dnia 11 kwietnia 2017r. (data wpływu – 20 kwietnia 2017r.) (...) S.A. zwróciło się z wnioskiem do Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie M. M. o wszczęcie egzekucji przeciwko J. P. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 11 lutego 2011r. wydanego w sprawie o sygnaturze akt I 1 Cupr 259/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 15 czerwca 2011r. Postępowanie egzekucyjne jest prowadzone pod sygnaturą akt Km 2780/17. W toku postępowania egzekucyjnego, w dniu 18 marca 2019r. Komornik zajął wierzytelności należne dłużnikowi od Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. z tytułu rozliczeń podatkowych (nadpłaty podatku dochodowego od osób fizycznych). W trakcie postępowania egzekucyjnego Komornik wyegzekwował od dłużnika kwotę 3.158,99 zł, z czego kwotę 2.707,04 zł przekazał wierzycielowi.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: wniosek o wszczęcie egzekucji k. 1 akt egzekucyjnych Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie M. M. o sygnaturze Km 2780/17, tytuł wykonawczy k. 2 tamże, zajęcie wierzytelności z dnia 18 marca 2019r. k. 62 tamże, karta rozliczeniowa tamże)

Powód J. P. jest rencistą, został zaliczony do pierwszej grupy inwalidztwa, utrzymuje się z renty. Po potrąceniach egzekucyjnych powodowi pozostaje kwota 1.626,84 zł. Z tytułu kosztów utrzymania powód ponosi wydatki w postaci opłat za gaz (700 zł w okresie zimowym, 300 zł w okresie letnim), prąd (300 zł), wodę (100 zł) oraz wodę, ponosi wydatki na zakup leków (łącznie 200 zł), paliwa (200 zł). W małżeństwie powoda obowiązuje ustrój rozdzielności majątkowej. Powód zamieszkuje w mieszkaniu należącym do żony. Małżonka powoda uzyskuje rentę w kwocie 1.100 zł. Powód cierpi na niedokrwistość, schorzenia prostaty, a jego małżonka ma przykurcz kolan i migotanie przedsionków.

(dowód: przesłuchanie powoda J. P. k. 60v-61)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz dowodu z przesłuchania powoda.

Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrywał się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności wymienionych powyżej dokumentów. Podkreślić bowiem należy, iż dowody w postaci: wyroku z dnia 11 lutego 2011r., postanowienia z dnia 16 maja 2011r. w przedmiocie odrzucenia apelacji, postanowienia z dnia 15 czerwca 2011r. w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności, tytułu wykonawczego, a także postanowień wydanych przez komornika w toku postępowania egzekucyjnego mają charakter dokumentów urzędowych, które

korzystają z domniemania autentyczności i domniemania zgodności z prawdą wyrażonych w nich oświadczeń, zaś w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie wzruszyła powyższych domniemań w trybie art. 252 kpc. Nadto, Sąd nie dopatrzył się także żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów prywatnych (pism składanych przez wierzyciela i dłużnika w toku postępowania rozpoznawczego i egzekucyjnego etc.). Żadna ze stron nie kwestionowała bowiem autentyczności tych dokumentów, ani też nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi dokumentami w rzeczywistości nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

Za wiarygodne należało uznać również zeznania powoda co do jego sytuacji materialnej i zdrowotnej. W ocenie Sądu w powyższym zakresie zeznania te były szczere, spójne, rzeczowe i nie budziły żadnych wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Natomiast, w części dotyczącej zasadności roszczenia będącego przedmiotem postępowania w sprawie I 1 Cupr 259/10 zeznania powoda nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem powództwo przeciwegzekucyjne nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem.

Podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 840 § 1 pkt 2 kpc, zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

W niniejszej sprawie powód powództwo przeciwegzekucyjne oparł na zarzucie dotyczącym bezzasadności roszczenia rozstrzygniętego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 11 lutego 2011r. w sprawie o sygnaturze akt I 1 Cupr 259/10. W orzecznictwie wskazuje się, że jakkolwiek podstawą powództwa opozycyjnego może być kwestionowanie istnienia tytułu egzekucyjnego, tym niemniej konieczne jest wyraźne rozróżnienie pomiędzy tytułami egzekucyjnymi będącymi orzeczeniami sądowymi i innymi tytułami egzekucyjnymi. To rozróżnienie wiąże się ze skutkami prawomocności materialnej orzeczeń sądowych. Kwestionowanie treści orzeczenia sądowego w ramach postępowania przeciwegzekucyjnego jest niedopuszczalne. Odmienna sytuacja zachodzi jedynie w przypadku tytułów niemających cech orzeczenia sądowego, takich jak: akty notarialne, bankowe tytuły egzekucyjne oraz ugody, gdzie można kwestionować istnienie obowiązku stwierdzonego tego rodzaju tytułami egzekucyjnymi za pomocą zarzutów dotyczących np. nieważności weksla (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 kwietnia 2016r., I ACa 27/16, L.). Badanie w trybie art. 840 kpc sprawy prawomocnie zakończonej nie prowadzi do ponownego merytorycznego jej rozpoznania. Sąd w tym postępowaniu nie może kontrolować słuszności wyroku sądowego w chwili jego wydania nawet wówczas, gdy - jak to określa się w literaturze przedmiotu - nastąpiło podstępne wyłudzenie orzeczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 września 2014r., I ACa 403/14, L.). Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie służy ponownemu badaniu stosunku prawnego łączącego strony, który stanowił podstawę wydania wyroku (nakazu zapłaty), którego wykonalności dotyczy żądanie pozwu w sprawie z art. 840 kpc, w związku z tym na podstawie tego przepisu nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego orzeczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 lutego 2014r., I ACa 757/13, L.). Przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest niedopuszczalne. Sąd rozpoznający powództwo opozycyjne jest bezwzględnie związany wyrokiem wydanym w sprawie między wierzycielem a dłużnikiem co do ustalonego w sentencji obowiązku świadczenia. Z tego względu - przy orzekaniu na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc, gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu - uwzględnia wyłącznie zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu tego wyroku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 marca 2014r., I ACa 1255/13, L.). W świetle przytoczonego powyżej orzecznictwa nie budzi wątpliwości, że zakresem kognicji sądu w postępowaniu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego nie mogą być zarzuty dotyczące zasadności i wysokości roszczenia będącego przedmiotem postępowania, w którym zapadł prawomocny wyrok. Powód nie może podnosić również zarzutów formalnych związanych z przebiegiem tego postępowania. Wskazane powyżej okoliczności mogły stanowić podstawę środków

zaskarżenia. Natomiast, po uprawomocnieniu się wyroku Sąd nie może w postępowaniu przeciwegzekucyjnym kwestionować słuszności wyroku, gdyż stanowiłoby to podważenie powagi rzeczy osądzonej. Stosownie zaś do treści przepisu art. 365 § 1 kpc orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W myśl zaś art. 366 kpc wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

Sąd wziął również pod uwagę fakt, że jak wynika z treści pozwu w sprawie o zapłatę, w której powstał zaskarżony tytuł egzekucyjny, J. P. zawarł umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z poprzednikiem prawnym pozwanego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej Kancelaria Adwokacka (...). Zatem nie znajduje zastosowania norma prawna wyrażona w przepisie art. 117 § 2¹ kc. Niezależnie jednak od tego, brak było podstaw do uznania, że roszczenie stwierdzone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 11 lutego 2011r. uległo przedawnieniu. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 kpc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Czynnością przerywającą bieg przedawnienia jest m.in. wniosek o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004r., III CZP 101/03, OSN 2005, Nr 4, poz. 58), a także wniosek o wszczęcie egzekucji. Bieg sześcioletniego terminu przedawnienia rozpoczął się z chwilą uprawomocnienia się wyroku, co nastąpiło w dniu 22 marca 2011r. (vide: pieczęć prawomocności na oryginale orzeczenia k. 123 akt I 1 Cupr 259/10). Bieg terminu przedawnienia przerwało złożenie przez wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w dniu 30 maja 2011r. Postanowienie w przedmiocie nadania wyżej wymienionemu wyrokowi klauzuli wykonalności zostało nadane w dniu 15 czerwca 2011r. Z chwilą uprawomocnienia się tego orzeczenia ponownie rozpoczął się bieg terminu przedawnienia. Kolejnym zdarzeniem przerywającym bieg tego terminu było wniesienie przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji, co nastąpiło w dniu 16 kwietnia 2013r. W dniu 22 stycznia 2014r. Komornik wydał postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego. Orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 8 kwietnia 2014r., co wynika z klauzuli prawomocności umieszczonej na odpisie wyżej wymienionego postanowienia dołączonego do tytułu wykonawczego znajdującego się w aktach Km 2780/17. Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia Komornika termin przedawnienia zaczął biec na nowo. Został on jednak przerwany ponownie z chwilą złożenia kolejnego wniosku egzekucyjnego, co miało miejsce w dniu 11 kwietnia 2017r. Postępowanie to zostało zakończone w dniu 9 sierpnia 2017r., co wynika z adnotacji poczynionej na tytule wykonawczym. W związku z powyższym nie ulega wątpliwości, że roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym nie uległo przedawnieniu, albowiem przed upływem sześcioletniego terminu przedawnienia wierzyciel dokonywał czynności, które skutkowały przerwaniem biegu tego terminu. Mając na uwadze wszystkie przytoczone powyżej okoliczności, na mocy art. 840 § 1 kpc a contrario, powództwo przeciwegzekucyjne podlegało oddaleniu.

Powód domagał się również zapłaty kwoty 807 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego, jakie zostały od niego pobrane w toku postępowania egzekucyjnego. Podstawę prawną roszczenia stanowił w tym zakresie przepis art. 410 § 1 i 2 kc. Zgodnie z art. 410 § 1 kc przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Natomiast wedle art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Strona powodowa nie wykazała w myśl art. 6 kc, że roszczenie było nienależne. Zważyć bowiem należy, iż wyżej wskazana kwota została pobrana na mocy prawomocnego postanowienia komornika wydanego na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Postanowienie komornika nie zostało uchylone w wyniku wniesienia przez powoda skargi na czynności komornika. A zatem pobranie od powoda tej kwoty miało ważną podstawę prawną w postaci prawomocnego orzeczenia komornika, podstawa ta nie odpadła w okresie późniejszym i tym samym nie sposób uznać, że było to świadczenie nienależne w rozumieniu przepisu art. 410 kc. Jak wskazuje się w orzecznictwie prawomocne orzeczenie sądowe tworzy tytuł prawny wyłączający przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia oraz nienależnego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2003r.,

III CKN 1211/00, L.). Powyższy pogląd należy również odnieść do czynności komornika, tym bardziej, że podlegają one sądowej kontroli. W związku z powyższym – na mocy art. 410 kc a contrario powództwo o zapłatę podlegało oddaleniu.

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 102 kpc i odstąpił od obciążania powoda tymi kosztami, uznając, że jego sytuacja materialna i zdrowotna jest szczególnie w rozumieniu tego przepisu. W świetle stanowiska judykatury nie ulega wątpliwości, że przepis art. 102 kpc urzeczywistnia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zważyć jednak należy, iż nieskonkretyzowanie w tym przepisie „wypadków szczególnie uzasadnionych” oznacza, że to sądowi rozstrzygającemu sprawę została pozostawiona ocena, czy całokształt okoliczności pozwala na uznanie, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, przemawiający za nieobciążaniem strony przegrywającej spór kosztami procesu w całości lub w części. Takie stanowisko znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie. W wyroku z dnia 2 października 2015r. I ACa 2058/14 LEX nr 1820933 Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że sposób skorzystania z przepisu art. 102 kpc jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu, która następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych. Zgodnie natomiast ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w postanowieniu z dnia 22 lutego 2011r. II PZ 1/11 trudna sytuacja życiowa, majątkowa, zdrowotna, osobista, która uniemożliwia pokrycie przez stronę kosztów procesu należnych przeciwnikowi, należy do okoliczności uzasadniających odstępienie od zasady wyrażonej w art. 98 § 1 kpc. Dokonując tej oceny sąd orzekający winien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości, a podważenie oceny tego sądu wymaga wykazania że jest ona wadliwa. Nadto, należy zwrócić uwagę, że zastosowanie przepisu art. 102 kpc nie wymaga osobnego wniosku od strony przegrywającej. Powinno ono być ocenione w całokształcie okoliczności konkretnego przypadku, z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego do kręgu tych okoliczności zalicza się między innymi ciężką sytuację strony przegrywającej (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1972r., I PR 423/72, OSNC 1973, Nr 7-8, poz. 138).

W ocenie Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy istniały uzasadnione podstawy do skorzystania z dobrodziejstwa określonego w art. 102 kpc i odstąpienia od obciążania powoda kosztami procesu z uwagi na jego sytuację materialną i zdrowotną. Na podstawie zebranego materiału dowodowego, w szczególności zeznań powoda, Sąd ustalił, że powód utrzymuje się z renty, która po potrąceniach komorniczych, wynosi 1.626,84 zł. Małżonka powoda, z którą pozostaje w rozdzielności majątkowej, ma natomiast dochód w kwocie 1.100 zł. Łączny dochód powoda i jego małżonki wystarcza jedynie na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych w postaci opłat za media, wydatków na zakup żywności, paliwa czy niezbędnych leków. Zwrócić przy tym należy uwagę, że zarówno powód jak i jego małżonka są osobami starszymi i schorowanymi. J. P. cierpi na niedokrwistość, schorzenia prostaty, ma I. grupę inwalidzką, natomiast małżonka powoda choruje na przykurcz kolan i migotanie przedsionków. W tym stanie rzeczy obciążenie powoda nawet częścią kosztów procesu może wpłynąć tylko i wyłącznie na pogorszenie i tak złej sytuacji materialnej powoda oraz spowodować, że nie będzie on miał wystarczających środków na pokrycie kosztów bieżącego utrzymania oraz kosztów leczenia. Z zeznań powoda wynika, że już obecnie zaspokajają swoje potrzeby związane z utrzymaniem kosztem zakupu leków. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że sytuacja majątkowa i osobista powoda przemawia za odstąpieniem od obciążania go kosztami procesu.